

Günün en geç saatinde çıkar Halk Gazetesi

Atatürk'ten Millî Şef'e Ulaştırılacak Bayrak

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

17
MAYIS 1942
PAZAR

Numara: 970 Sene: 3
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Bu akşam

Fransa Niçin Harp Etmiyor ?

Yazan: SADRI ERTEM

MADAGASKARIN işgalinden sonra Martink meselesi çıktı. Bununla beraber bazı gemilerin Amerika'ya kiralınması işi de ortaya atıldı. Lâvâl başvekil olmasına rağmen Fransa ne İngiltere'ye, ne de Amerika'ya harp ilân etti. Hindicinde Japonya'ya karşı alman vaziyet tekrar edilmektedir. Bilhassa Lâvâl işbasmı geldikten sonra Fransayı mihverin yanında bir harbe sürükleyeceği ileri sürülmektedir. Halbuki bugün Lâvâl rağmen Fransa Peten'in tarafsızlık ve rakas politikasında devam etmektedir.

Bu harbe girmeyiş, tarafsız kalış, Peten'in rakas politikasının devamı; Peten'in ve Lâvâl'in Avrupa'da İngiltere yerine Almanya ile işbirliği hakkındaki düşüncelerinden ayrı bir şekilde mütalâa etmek lâzımdır.

Bugünkü Fransız seflerinin yahudi sosyalist, mason ve liberalizm, kapitalizm düşmanlıkları, nasyonall sosyalistlerin ekonomi zihniyetine uygun nüfuzlarını, kıtada bir sulh devri açmak arzularını Fransayı yeniden bir harbe sürüklemek için bir sebep telâkki etmek için lazımdır. Fransa iktidar mevkisini bu şekilde düşünmeğe icbar eden bir takım hadiseler vardır. Bu hadiseler bir taraftan Fransa için ekonomik meseledir. Diğer taraftan Fransanın iç politikasına ait bir iştir.

Fransanın harp haline girmesi Almanya için de düşünülecek bir davadır. Bu davanın onun için ekonomik, politik cepheleri vardır. Fransanın mütekebbi kabul ettikten sonra tutacağı yol tarafsızlıktır. Fransayı bu tarafsızlık politikasını kabule mecbur eden sebep bir kere harbin henüz kat'i surette galip ve mağlûbiyetinin belli olmamasıdır. Galip ve mağlûbu belli olmayan bir harpte henüz mücadeleden yeni çıkış bir devletin yeniden zar atması çok tehlikelidir. Bilhassa bu devlet henüz silahını teslim ettiği komşusu ile bir sulh muahedesi bile imzalamamış ise.

Fransa bu takdirde iki türlü tehlike ile karşı karşıyadır. Fransanın Almanya ile ittifak ettiğini farzediniz harbin sonunda hangi taraf galip gelirse Fransa için daha fena bir hayat şartı mukadderdir.

İngiltere galip gelirse bir kere düşmanına mağlûp olan Fransanın bir kere de eski müttefikine mağlûp olduktan sonra belini doğrultması pek de mümkün olmaz. Aksini tasavvur ediniz, Almanya kayıtsız ve şartsız galip gelmiştir. Fransanın nasıl bir sulh ile karşılaşacağını garanti edecek hiç bir müeyyide yoktur.

Devletlerin istiklâli sözle değil, muahede ile değil, fiili kuvvetlerin mukavemeti ile mümkün olur.

Devamı 2 nci sayfa

Kayserili gençler bugün Kırşehir istikametine koşular

Sarıoğlu, 17 (A.A.) — Bünyan, Şarkışla kaymakamları ile Gemerek ve Sarıoğlu nahiye müdürleri, kazalar erkânı ve binlerce köylü huzuriyle Atatürk'ten Millî Şef'e ulaştırılacak bayrak Sivas atletlerinden teslim alınarak Kayseri atletlerine verilmiştir. Atletler yollarına devam etmekte, köylüler yollarda atletlerimizi büyük tezahürlerle karşılayıp uğurlamak tadrlar.

Kayseri, 17 (A.A.) — Atatürk bayrak koşusuna iştirak eden Kayseri atletleri Sivas hududundan itibaren 96 kilometre mesafe katederek dün saat 21 de şehrimize gelmiş ve vali, komutanlar, vilâyet ve parti erkânı tarafından cümhuriyet meydanında karşılanmışlardır. Bayrak merasimle vali tarafından alınarak Atatürk'ün Kayseriden ilk defa geçerken misafiri kaldığı konaga götürülmüştür. Burada Kayseri izelleri sabaha kadar nöbet beklemişlerdir. Bu sabah saat 7 de konaktan alman bayrak vali tarafından atletlere teslim edilmiştir. Atletler Kırşehir istikametine yollarına devam etmektedirler.

Spor!

GALATASARAY - FENERBAHÇE BAYRAMI
Ve
ANKARA AT YARIŞLARI

Tafsilâtı 2 nci sayfamızda

Holandada Mütarekeden sonra serbest bırakılan

Bir çok subaylar yeniden kampa kondular

İşgal ordusu aleyhtarı teşekküllerden bir miktar da tutak alındı

Lâhî, 17 (A.A.) — Negredilen bir resmi tebliğde deniliyor ki: Son zamanlarda yapılan muhtelif muhalemeler isbat etmiştir ki, Avrupa aleyhindeki propaganda halk arasında küçük bir azınlığı alet edilmekte ve bu azınlık fesatçı faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu gibi suikastların tekerrür etmemesi için işgal devleti aleyhinde hareketlerde bulunanlara taraftar olanlar arasından bir miktar tutak alınmıştır.

Diğer taraftan Hollanda ordusu teslim olduktan sonra serbest bırakılan subaylardan bir kısmı tekrar esirler kampına gönderilmiştir. Eski Hollanda ordusuna mensup olanlardan birçoğu Alman makamlarının ilâncaplığını sulistimal ederek son zamanlarda her türlü Alman aleyhtarı hareketlere iştirak etmişlerdir. Vaktiyle verdikleri söz üzerine serbest bırakılan bu subaylar böyle yapmakla sözlerinde durmamışlardır.

Taymis gazetesinin Yeni Delhideki muhabirine göre

Afganlı kabilelere altın akıyor

Kabileler arasında karışıklık yaratılmaya çalışılıyor mu ?

Londra, 17 (A.A.) — Times gazetesinin Yeni Delhideki muhabiri bildiriyor:

Alman memurları Hindistan - Afgan hududundaki kabilelerde

Devamı 2 nci sayfa

Filipinlerden Amerikaya 6,5 ton altın, 10 ton gümüş kaçırılmış !

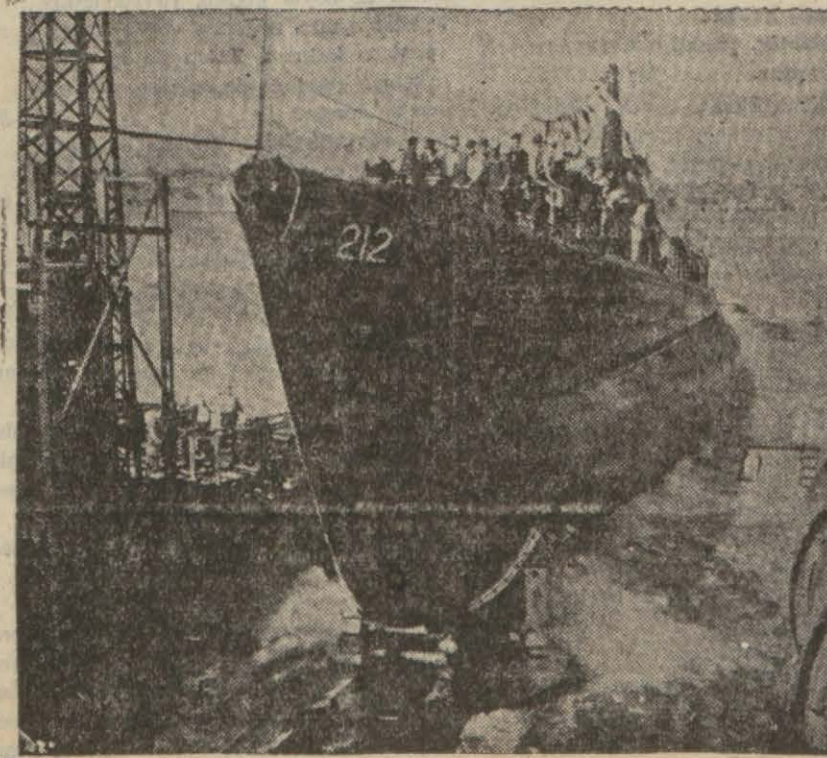
Madrid 17 (A.A.) — Vasington'dan alman habrlere göre Filipinler'den elden gideceği yapılan son muharebeden evvel de malum idi. Filipin yüksek komiserine Amerika'ya dönmek ve altın hazinesini bu suretle emniyet altına almak emri verilmiştir. Bir denizaltı ile kaçan yüksek komiser Francis Sayre Amerikaya 6 buçuk ton altın, 10 ton gümüş, birkaç milyon kağıt dolar ve bir miktar mücevher getirmiştir. Amerikan Amiralik makamı bunları muvaffakiyetle kaçıran denizaltı mürettebatına maddiye vermiştir.

Gemi inşasında rekor !

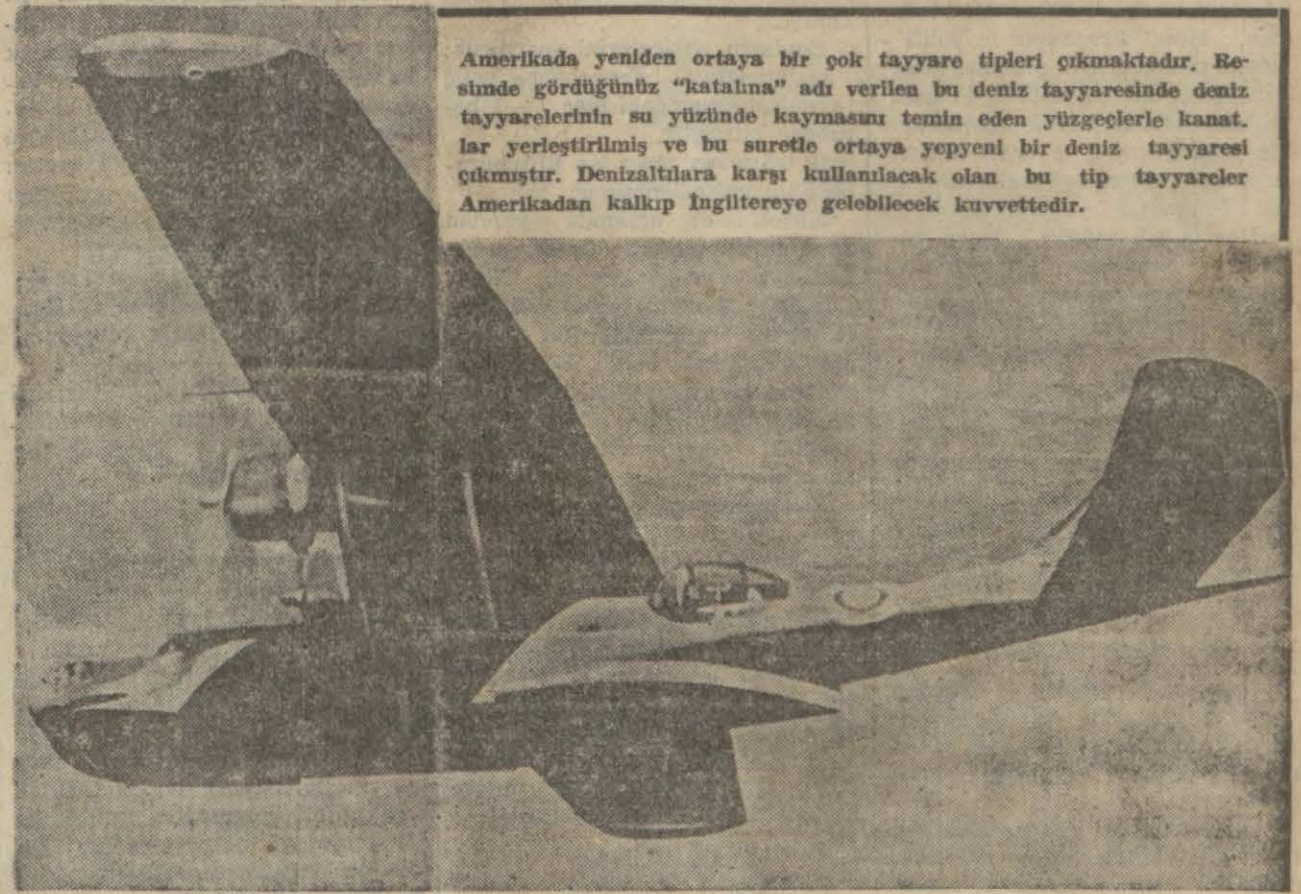
Amerikada 60 günde bir vapur yapılabilecek

Londra, 17 (A.A.) — Amerika, dünya tarihinde görülmemiş gabuklukla vapur yapıyor. Vasington'da resmi makamlardan verilen haberlere göre, geçen harpte her vapur 10 ayda yapılırken şimdi 105 gün kâfi gelmektedir. Bazı

Devamı 2 nci sayfa

Amerikada son günlerde denize indirilen büyük bir denizaltı

Amerikada yeniden ortaya bir çok tayyare tipleri çıkmaktadır. Resimde gördüğümüz "katalina" adı verilen bu deniz tayyaresinde deniz tayyarelerinin su yüzünde kaymasını temin eden yüzgeçlerle kanatlar yerleştirilmiş ve bu suretle ortaya yepyeni bir deniz tayyaresi çıkmıştır. Denizaltılara karşı kullanılacak olan bu tip tayyareler Amerikadan kalkıp İngiltere'ye gelebilecek kuvvettir.

Alman tebliği Kerç'te Sovyet kuvvetleri adanın şark ucunda Pek dar bir sahaya sıkıştırıldı

Berlin, 17 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Kerç şehrinin şimali şarkisinde mağlûp düşmanın bakiyeleri yarım adanın şark ucunda pek dar bir sahaya sıkıştırılmıştır. Kerç yolu üzerinde kaçmakta olan Sovyet kuvvetleri hava taarruzları neticesinde ağır kayıplara uğratılmıştır.

Tamamı karada geniş yangınlar çıkarılmış, şiddetli infilâklara sebebiyet verilmiştir. Bu bölgede Alman avcıları hava muharebelerinde hiçbir kayba uğramadan 28 düşman tayyaresi düşürmüştür.

Kirkof bölgesinde Sovyet taarruzları kanlı zayıflatma akim bırakılmıştır. Burada cereyan eden muharebelerde tahrip edilen düşman tankları şimdiye kadar 240 t bulmuştur.

Şark cephelerinin diğer bölgelerinde topçu ve keşif faaliyeti olmuştur.

Most bölgesinde ve İmen gölünün şarkında hava kuvvetlerimiz düşmanın mühim şimendifer hatlarını tahrip etmişlerdir.

Şarkta yapılan çarpışmalarda 132 numaralı istihkâm taburunun ikinci bölüğünün bir takımı yalnız bir muharebe tankları karşı konulmuş olan 1800 mayın zararsız bir hale getirmiştir.

Budapeşte, 17 (A.A.) — Macar genelkurmayının tebliği:

Macar kütalarının Doneç cephesinde ve cetelere karşı da cephe gerisinde faaliyetleri bilhassa son günlerde çok muvaffakiyetli olmuştur.

Bu yıl sonundan evvel Amerika Mihvercilerle büyük kuvvetlerle hücum edecek hale gelecek

Yakında bütün modern silâhların kullanılacağı bir manevra yapılacak

Vasington, 17 (A.A.) — Birçok muhahidlerin mütaleasına göre bu yıl sonundan önce Amerika Birleşik devletleri mihvere pek büyük kuvvetlerle taarruz edebilecek bir hale gelecektir.

Modern harp için bütün usulleri ve bütün silâhları kullanacak olan mihverlerin pek yakında yapılacak manevralar harbiye nazirliğinin verdiği haber bu mütaleayla kuvvetlendirilmektedir.

Bu manevralar Vasington'da son prova olarak telâkki edilmektedir.

Vişi Fransanın Antil- deki müstemleke- leri hakkında Amerikan isteklerini reddetti

Lâvâl gene Parise gidiyor

Londra 17 (A.A.) — Vişi hükümeti, Amerikanın Amerika kıtasındaki Fransız müstemlekeleri hakkında isteğini kabul edemeyeceğini bir nota ile bildirmiştir. Amerika buna cevap vermiyecektir.

Vişi, 17 (A.A.) — Vişi hükümeti Amerikaya şu notayı vermiştir: Amerika hükümeti 1940 birinciteşrinde, Amerika henüz

Devamı 2 nci sayfa

Alman bahriyesi Harp başındanberi 1003 tayyare düşürdü

Berlin, 17 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı dünkü tebliğinde bahriyenin 11 düşman tayyaresi düşürmüştü olduğunu bildirdi.

Salâhiyetli Alman kaynaklarında denildiğine göre Alman bahriyesi harbin başındanberi 1003 düşman tayyaresi tahrip etmiştir.

Kalinin cephesinde faaliyet arttı

İmen gölü bölgesinde Almanlar bütün ihtiyatlarını harbe soktular

Moskova, 17 (A.A.) — Sovyet tebliğine göre:

Kalinin cephesinde faaliyet artmaktadır. Birliklerimiz düşmana arız darbeler indirmekte, askerlerini öldürmekte ve malzemesini tahrip etmektedir.

10 günlük muharebelerde 20 Alman sığmağı, 47 mitralyöz, 33 top tahrip edilmiş ve 102 mitralyöz, 4 top, 3 telsiz verici aleti ve başka harp malzemesi ele geçirilmiştir. Mitralyöz ve tüfek ateşleriyle de cephe üzerinde 3 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Moskova, 17 (A.A.) — Kızıl yıldız gazetesi tarafından Tas Ajansına gönderilen bir telgrafta kaydedildiğine göre İmen gölü bölgesinde Almanlar tarafından yapılan mukabil hücumları geri püskürtülmüştür. Telgrafta şöyle denilmektedir:

Devamı 2 nci sayfa

İngilizlerin eski garp cephesi kumandanı diyor ki:

Almanya gaz kullanırsa

Biz de işe teşkilâtına, şime differ İltisak noktalarına karşı

Iperit kullanacağız!

Rusya da gaza karşı mukabele edecek

Londra, 17 (A.A.) — Eski garp bölgesi kumandanı general Sir Robert Gordon Finlayson, Star gazetesinde şunları yazmaktadır:

Rusya gaz taarruzuna uğrayacak olursa aynı şekilde mukabele edecektir. Bu takdirde İngilizler bu mukabele başlıca şimendifer iltisak noktalarına, mecburi geçitlere, işe teşkilâtına ve Rus cephesine gönderilen takviye kıtalarına karşı iperit kullanmak suretiyle iştirak edeceklerdir. Almanya ileride olduğu kadar gerilerde de gazlanacak ve bu suretle gaz kullanmakla elde edeceği menfaatler şüpheli kalmaktadır.

Viginin re: cevabı

Baştafı 1 nci sayfa da herpe değiken Amerikadaki Fransız müstemlekeleri hakkında bir anlaşma yapılmıştır. Amerika'nın simdi istekleri bu anlaşmayı tamamen değiştirmektedir ve Fransız hakimiyetine bir darbedir. Fransa taahhütlerine riayet etmez, Amerikan - Fransız münasebetlerinin bozulmasını istemez. Fakat Fransanın iç politi-kasına müdahaleyi protesto eder. Amerika bu hareketle Fransız milletine karşı büyük psikolojik bir bata yapıyor. Fransız tüccar vapurlarının teslimi hakkında istek Fransanın yaptığı mütekele şartlarına mugayirdir. Harp gemilerinin silahlarını alması için de bir sebep yoktur. Fransa, A-merika münasebetlerini bozacak bir hareketle bulunmuyacaktır. Martini valisi Amiral Robert vassatise, ve hakimiyetini bozma-mak şartile, yapılacak teklifleri teklif etmeye hazırdır. Amerika-nın Fransanın felâket içinde oldu-ğuna, iki memleketi asırlardanbe-ri bağlayan bağları koparmakla a-ğır mesuliyet alacağını takdir e-deceğini umar.

LAVALIN SÖZLERİ

Londra, 17 (A.A.) — Visiden bildirildiğine göre, M. Laval dün akşam gazetecilere Fransız hükü-metinin notasını okuduktan sonra demiştir ki:

"Amiral Robert Fransız hüküme-tinin Antil adalarındaki münas-e-tidir ve Fransız hükümeti muva-fakatini bildirmediği hiçbir karar vermiyecektir. Amiral Robert Fransız hükümetinden aldığı salâ-hiyet ve onunla mutabık olarak hareket etmektedir. Fransa hiçbir şart altında ve Antil adalarından hiçbirli üzerindeki hakimiyetinden vaz geçmiyecektir. Herhalde Antil adaları hımanlarında bulunmakta olan harp ve ticaret gemileri cene-bi bir devletin eline geçmiyecek-tir."

LAVAL PARİSE GİDİYOR

Visi, 17 (A.A.) — Dün akşam M. Laval Fransız ve cenebi gazete-cilerine Amerikan notasıle Fransa-sının cevabını okuduktan sonra gazeteciler bazı sualler formuşlar-dır.

M. Laval Martini'deki Fransız gemilerinin esasen daha müzake-relerden evvel hareketsiz bulun-duklarını söylemiş ve Paris seyahat-i hakkında da demiştir ki:

— Pek yakında telkar Parise gideceğim. İşgal altındaki toprak-ları ziyaretim iktidara geldiğimin ertesi günü bildirdiğim programın tatbikine atılır.

Afganli kabilelere alin akıyor

Baştafı 1 nci sayfa da koñntusluk uyandırmağa çalış-ıyorlarsa da muvaffak olamıyorlar. Gerek Hint gerek Afgan makamları hudutlarında sulhü korumak arzusunda bulunuyorlar. Bugün hudutlar her zamandan ziyade sâ-kindir. Mihver elçilikleri Kâbilde faaliyetlerine devam ediyorlar. Fakat Afgan hükümeti, harbin ba-sındanberi aldığı tarafsızlığı koru-mak için elinden gelen itina'yı gös-termektedir.

Afganistandaki düşman memur-ları başka yerlerde de yaptıkları gibi bu memleketteki vaziyetlerin-da da faydalanmaktan çekinmiye-ceklerdir. Kabileler arasında kari-şıklıklar çıkarmak yolundaki gay-retiler bir gasretmeğe yaratmak i-çindir. Kâbile reislerinin ellerine düşman altınları akmaktadır. Fakat bu altınlar düşman da-vasına değil, Hindistan harp gay-retilerine yaramaktadır. Çünkü bu kâbileler Hindistan hükümeti ile işbirliği yapıyorlar. Bizat kâ-bile reisleri arasında bile Japonya'ya ve ortaklarına karşı öyle bir gü-vensizlik vardır ki kâbilelerden Hint ordusuna yazılan gönüllü-le-rin sayısı gittikçe artmaktadır.

Altın Tuğ kongresi

Altın Tuğ gençlik klübü 24 mayıs-ta klüp binasında senelik kongresini yapacaktır. Azalar çağırılıyor.

Spor!

İki ezeli rakip Galatasaray klü-bü ile Fenerbahçe klübünün müs-terek bayramları bugün çok zengin bir programla ve samimi bir hava içinde kutlanmıştır. Yapılan mera-simden sonra spor hareketleri baş-lanmıştır.

Bunların neticelerini yazıyoruz: Galatasaray - Fenerbahçe genç takımları arasındaki maç 1—1 be-rabere bitmiştir.

B takımları maçı ise 0/0 be-rabere neticelenmiştir. Müteakikler arasında yapılan maç zevkli olmuş. Galatasaray-dan Avni, Lütfi, Burhan, Nihat (Aslan), Muslih (Hoca), Mehmet (Leblebi), Fenerbahçeden Nedim, Alaettin, Berdi, Sabih, Ragıp, Ya-sar gibi eski şöhretler takımların-da yer almışlardır. Neticede Fe-nerbahçe, Galatasaraylıları 2—0 ynetmişlerdir.

Atletizmde şu neticeler olmuş-tur: Uzun atlamada Vahit (F.B.), üç bin metrede Eşref (G.S.), 800 met-rede Rıza Maksut (G.S.), 100 met-rede Muzaffer (F.B.), 400 metre-de Ahmet (G.S.), 110 manada Süha (F.B.), 200 metrede Muzaf-fer (F.B.), yüksek atlamada Meh-met (F.B.), 1500 metrede Maksut (G.S.), sırıkta Halit (F.B.), ciritte Kemal (F.B.) birinci geldiler.

BÜYÜK MAÇ

Galatasaray, Fenerbahçe birin-ci takımları arasında yapılan bu maça takımların şu kadro ile çıkmışlardır:

Galatasaray: Osman — Faruk, Salim — Mustafa, Enver, Esfak — Hikmet, Arif, Cemil, Gündüz, Gazanfer.

Fenerbahçe: Nuri — Muammer, Murt — Ömer, Ali Rıza Aydın — Küçük Fikret, Naci, Melih, Esat, Halit.

Birinci devreyi Galatasaraylılar 1—0 galip bitirdiler.

İkinci devrenin başında Galata-saray bir gol daha attı ve netice 2—0 oldu. Sonra Fenerbahçe bir gol attılar. Galatasaraylılar bir gol da-ha yaptı ve netice 3—1 Galatasa-rayın galibiyetile bitti.

At yarışları

Bugünkü Ankara ilkbahar yarışla-rının neticeleri şöyledir:

Birinci koğu: Sekban birinci, Yavuz ikinci, Alceylan üçüncü geldi. Ganyan 245 kuruş verdi.

İkinci koğu: Mihrace birinci, Sü-veyti ikinci, Seyyare üçüncü geldi. Ganyan 655, Plase 280 ve 185 kuruş verdi.

Üçüncü koğu: Ali Şah birinci, Uma cı ikinci, Dandi üçüncü geldi. Ganyan 220, Plase 115 ve 145 kuruş verdi.

Dördüncü koğu: Buket birinci, De-met ikinci, Çoban kız üçüncü geldi. Ganyan 190, Plase 135, 205 ve 240 ku-ruş verdi.

Beşinci koğu: Tomurcuk birinci, Bo-ra ikinci, Bozkurt üçüncü geldi.

Üçüncü ve dördüncü koğularda çift-bahis 6 lira verdi.

Norveç Kralının hitabesi

Londra, 17 (A.A.) — Norveçte millî bayram olan 1814 anayasasının ilânı yıldönümü münasebetiyle Kral Haakon dün akşam radyoda söylediği bir nutukta demiştir ki:

Bizim neslimiz de hürriyet ve istik-lâl savaşını tekrar ele almıştır. Da-yanışımız hiçbir zaman bugünkü ka-dar kuvvetli olmamıştır. Norveç genç liği, atalarımızın bize bıraktığı mi-rastan tekrar faydalanacağı güne ka-dar daima ilerleyiye bakacağız.

Yeşilay konseri

20 mayıs çarşamba günü akşamı saat 21 de Beyoğlunda Saray sinema-sında krymetil sanatkar Muallâ İşlay tarafından ve Ferdi Von Statzer - Muhittin Sadak ve Lâmia Andaym ıstirakiyle fevkalade bir konser ha-zırlanmıştır. Bu konserde ayrıca mil-lî şarkı ve oyunlar da oynanacaktır. Davetiyeler her gün cemiyetin Sir-keideki merkezinden ve sinema giş-e-sinden alınabilir.

Kalinin cephesinde

(Baştafı 1 incede)

Bir kesimde düşman nehir bo-yunca müsait bir hat zaptetmeğe çalışmakta ve kullanabildiği bütün ihtiyat kuvvetlerini harbe sok-maktadır. Son ay içinde Alman-lar alelacele birkaç tümenle bir-kaç zırhlı birlik getirmişlerdir. Ki-taların düşmanın vaziyetini is-lah için sarfettiği bütün gayret-leri muvaffakiyetle boşa çıkarmak ta ve düşman alaylarını birbiri ar-dınca yıpratmaktadır. Ağır kayıp-lara uğrayan düşman paraşütçü namzedi birlikleriyle iş taburları eratını nakil vasıtaları kullanan eratı ve hususi kıtaları harbe sok-mak zorunda kalmıştır.

Moskova, 17 (A.A.) — Tebliğ: 16 mayısta, kuvvetlerimiz Kerç şehri bölgesinde inatla çarpışmış-lardır.

Harkof istikametinde, taarruzi hareketlerde bulunan kuvvetleri-miz muvaffakiyetle ilerlemelerine devam ederek ganimet ve esir al-mışlardır. Muharebe alanında düş-man bir günlük çarpışmada, kul-anılmaz bir hale getirilmiş olan 70 tank bırakmıştır.

Cephehin diğer kesimlerinde kayda değer bir şey olmamıştır. 15 mayısta 56 Alman uçağı tah-rip edilmiştir. Biz 13 uçak kay-bettik.

Sovyet harp gemileri ve hava kuvvetleri Barentz denizinde 8 bin tonlâtoluk bir nakliye gemisi ile bir torpidoya batırmışlardır. Di-ğer bir düşman torpidosuna da a-ğır hasar verdimiştir.

Gemi inşasında rekor

(Baştafı 1 incede)

Vapurlar 75 günde yapılmıştır. Pek yakında bu müddet 60 güne inecektir. İhtimal yeni rekorlar yapılacaktır. Bu seneyi bitirdi-miştik. 10 mayısa kadar 120 gemi denize indirilmiştir. Bu, bütün geçen sene içinde yapılan vapur-lardan fazladır. Yazın ortaların-da her gün 2 gemi denize indiri-lecektir.

İngilterede inşaat ayıdır. Bu-radaki inşaat ve tamir işi ümidin fevkinde iyi gidiyor. Kanada vap-ur inşası da artıyor. 10 bin ton-luk bir geminin teknesi 80 gün i-çinde ikmal edilmiştir.

Erzincanda bir ilk okulun temeli atıldı

Erzincan, 17 (A.A.) — Yeni Erzincanda inat planına göre yazın yapı-lması lâzımgelen ilk okullardan bir-sinin temelatna töreni dün merasim-le yapılmış ve merasimde büyük bir halk kitlesi hazır bulunmştur.

Bir eve zorla girmek isteyen adam

Beyoğlunda Aynalıçesmede oturan Gani ve karısı Şemsiyenin gece geç vakit evlerinin kapısı çalınmış ve Ali Türkmen isimli bir sarhoş zorla içeri girmek istemiştir.

Ali Türkmen, içeri almamayma işi daha ileri götürerek bağırarak çeki-miş ve karışındakileri tehdit etmiştir. Gürültü üzerine hâdiseye yerine gelen polisler suçluyu yakalıyarak adliye-ye teslim etmişlerdir.

Bir yankesici yakalandı

Sebikalı yankesicilerden Mazlum, bugün bir Harbiye - Fatih tramvayı-na girerek, yolculardan Mehmet Ata-ym iç cebindeki para cüzdanını aşır-mış, fakat kaçağa vakit bulamadan yakayı ele vermiştir.

Mazlum, adliye-ye teslim edilmiştir.

— Çok temiz yürekli, çok kıbar bir annen var. seni böyle bir annenin kızı olduğun için tebrik ederim.

Dedi, Balkonlu odaya çekildiler. Yan bahçeden Sedatın, saraylı ha-nımın sesleri aksediordu.

Bir aralık Ekrem sordu:

— Arkadaşın ses yok. Yatma-ğa gitmiş galiba!

— Olabilir. Çünkü o, akşamları pek erken yatar.

Neclânın suratı asıktı. Mademki yakında nikâhları kınılacaktı, birle-seceklerdi, müsterek bir yuva kura-caklardı. O gece Ekrem'in komşu e-vinde yatmasının mânası var mıydı? Neclân oturdugu evin odası daha geniş, misafir ağırlamağa daha mü-saitti.

Neclâ dayanamadı, sordu:

— Orada mı yatacaksınız?

— Vallahi ben nerede yatacağımı bilmiyorum. Vedatın zamanında da, ma orada yataydım. Bu itibarla Sedat Bey bana kendi evlerinde yatmamı söyledi. Reddedersen hem alırım, hem de başka mâna verilir.

Neclâ hiddetlenmiş gibiydi:

— Şu Sedat Bey de ne garip adam dır. İyidir, hoştur ama, çok tuhaf huyları vardır. Acaba böyle bir vaziyet kendi kızının başına gelseydi, bi-ze neler söylemez, arkamızdan ne hü-kûmler vermezdi!

— Doğru. Benim artık onlarda yatmam mânası yoktur. Fakat, bu se-

Mahkeme Salonlarında

Daimî bir gelir kaynağı!

Parasız kalmamanın çaresini ufak bir keşifle nasıl buluvermiş...

Uzun boylu, zayıf, nahif, kanasız su-ratlı bir delikanlıydı. Hafif, siyah br-yıldarı vardı ve büyük bir mahcup-let içinde başını yere eğmiş, hakimlin yüzüne bakamıyordu.

Üç buçuk aydır mevkuftu. Tevkif-hane, kendisini bir hayli pişman, daha doğrusu adam etmişti.

Şahit olan bekle, başıyle tahkir e-dici bir şekilde kendisini işaretliye-rek:

— Mahallenin temiz çocuğu bil-rdik kendisini. Lâkin diye anlatıyordu. O gün, Arif bey karakoldan gelmiş, e-vine bir hırsız girdiğini, öteberi ça-la-rak kaştığını söylemişti.

Beni Memo ile beraber, evi bir de-fa görmek üzere karakoldan gönder-diler. Arif bey de yanımdaydı.

Derken Taşhanın köşesinden bir karakol göründü. Surti kanbura ben-yordu. Biraz daha yaklaşıncaya bu-run bir çuval sırtlamış, birisi oldu-ğuna anladık. O da bizi görünce, sırtın-daki çuvalı attı ve kaçmağa başladı.

— Dur hele Arif bey, sizla hırsız-yakaladık galiba! diyerek ben bir ta-raftan, Memo ötetaraftan peşine düş-tük. Onbeş, yirmi dakika kovaladı-k-tan sonra da kendisini enseledik.

— Kimdi bu?

— Aha şu çocuk. Kemal...

— Sonra?

— Aldık, attığı çuvalın yanına ge-tirdik. Lâkin, çuvalı açınca, Arif be-yin eşyaları yerine koyun derileriyle karıştırdık.

— Ülen bunlar ne? Nerede buldun, bu derileri? diye Kemal sorunca ev-velâ, hık mık etti, sonra da:

— Taşhandan çaldım, dedi.

— Taşhanın neresinden?

— Mahzendeki deri deposundan.

Acaba, doğru mu söylüyordu, ya-lan mıydı.

— Haydi gel bize göster orasını bakalım, dedik.

— Pekli, diye önümüze düştü.

Kemal benimle, Memonun arasında giderken, karşımıza bir sivil - memur çıktı. Bize bu adamı nereye götürdü-ğümüzü sordu:

— Deri çalmış, yerini gösterecek-deyincede, işle alâkadar oldu ve bi-zimle beraber geldi.

Kemal bizi Taşhanda, Ragıp beyin deri deposuna götürdü. Buranın, dış taraftaki penceresinin demir parmak-lıklarını sökmüş, buradan içeriye gi-rerek derileri aşırıyordu.

Kemal yerinden fırladı:

— Yalan söylüyor. Ben içeriye gir-medim, pencereden elimi sokarak de-riileri aldım. Esasen buradan içeriye bir kişi giremez, ki... Sonra yaptıkla-rı mı da saklamıyorum, suçumu itir-af ediyorum.

— Pek güzel. Fakat bunları ağıt sözlerini bitirince söylersiniz.

— Sivil memur zabıt tutuyor, biz de etrafı keşfediyorduk, ki, birdenbi-re Kemal fırladı, var hızıyla kaçmağa başladı.

— Dur! diye birkaç defa bağır-dık-sa da durmadı. Bunun üzerine me-mur, kendisini korkutmak maksadıyla

ferik de böyle geçsin, yavrucuğum! Bundan sonra doğrucu aklı gellir-mi, ve sizde kalırım, Zaten bu işi fazla uzatmak fikrinde de değilim. Bilmem sen ne dersin?

— Siz bilirsiniz. Annem de böyle arzu ediyor ama, işi çabuk bitirmek veya uzatmak sizin elinizdedir.

— Ben seni çok sevdim, Neclâ! Senden iyi bir eş bulamam. Hemen kâğıtlarımızı askıya verelim, ve bu-yu sonunda nikâhımız kıyıl-sın.

— Benim babam da böyle arzu ediyorlar... — Beni görmeden bu kararı nasıl verebildiler?

— Resmini gösterdim. Annenin ra-hatsızlığını bahsettim. Eger mu-vafık görürsen, bu pazar senin sabah-leyin köprüde bekliyeceğim ve bizim eve götüreceğim. Bu bir âdetdir, Nec-lâciğim! Bu suretle aradaki yabanc-lık hisleri de bertaraf edilmiş, sen de benim ailemi yakından görmüş, tanı-mış olursun!

Balkonda yavaş yavaş konuşuyor-lardı.

Yan bahçeden hâlâ Sedatla karısı, nın sesleri aksediordu.

Bir aralık Sedat Bey seslendi:

le tabancasına sarıldı, dört el ateş et-ti. Lâkin tutturamadı, Kemal de kaç-tı.

— Sonra nerede yakaladınız, ken-disini?

— Kemal tanıyorduk, evine gidip babasından aldık.

— Kaç defa bu depoya girmiş a-caba?

— Bize üç defa dedi, ama Ragıp bey 500 derisinin çaldığını iddia ediyor.

Kemal:

— Bir insan üç defada 500 deri gö-türebilir mi, hakim bey.

— Bilmem. Hem daha senin depo-ya üç defa girdiğini de keşfetmiş değiliz, ki... Belki de daha çok...

Kemalin yanmda bir suçlu daha vardı. Osman. Kemal derileri buna vermiş, Osman da götürüp Kazlıçeş-me'de Atanağ'a satmıştı.

Üzerinde pis sarı, keten bir ceket bulunan Osman:

— Vallahi hakim bey, diyordu, bil-seydim bunun bu derileri çaldığını...

— Bu da ne demek. Bu çocuk deri-tüccarı mı, ki sana deri verdikçe, sen şüphelenmedin.

— ?!

Bu sırada davacı Ragıp geldi. Kısa boylu, şışman temiz - kıyafetli olan tacir, daha yerine oturmadan:

— 500 derimi isterim, hakim bey, diye söylendi.

— Mahkeme sizin derilerinizi te-min etmekle değil, suçlunun suçunu tesbit edip kanuna göre kendisini ce-zalandırmakla mükelleftir.

— Ama, derilerim?!

— Orasını polise anlatırsınız, on-lar meydana çıkarırlar...

Kemal:

— Efendim, belli, ki benden başka birkaç hırsız daha buraya dadanmış, onar, beşer derileri alıp götürmüş-ler...

Bekçi:

— Karakol tahkikat yapıyor. Ama, bana kalırsa, bu işi sadece Kemal yapmıştır.

Hakim, Ragıba:

— Bu derilerin tanesi kaç kuruş-tur?

Ragıp:

— Tanesi beş liradır. Beş yüz tane-si 2500 lira...

Hakim Kemale:

— Demek üç defada 37 deri çal-dığını söylüyorsunuz.

— Evet efendim, 37 deri. Bunların tanesini Osmana 90 kuruşa sattım, o da Atanağa 120 kuruştan satmış.

Hırsızlık malı bilerek satm almak-tan suçlu Atanağ mahkemeye gel-memişti, neticede mahkeme, Atana-ğın ve gelmiyen diğer aşıhterin celbi için mahkemeyi - başka bir güne bi-raktı.

Kemal, Ragıpın çalınan derilerinin 500 tane olduğunu ve tanesinin 5 lira kıymeti olduğunu söylemesine sinir-lenmişti. Jandarma ile dışarı çıkar-ken:

— 500 deriden hiç değilde 500 lira vururdum, bak bir defa kıyafetime

Bu akşam

Baştafı 1 nci sayfa da Fransa için kendi planına göre bir istiklâl davasını gütmek imkân-sızlaşır. Binaenaleyh Fransa için bugünkü şartlar içinde bir tarafa yaslanarak onun zaferini değil, muharipier arasında bir muvazene-nin kurulmasını istemek realist bir politika esası olabilir.

Petenin de müteakedenberi tak-lip etmek istediği fakat her zaman tatbikine muvaffak olamadığı po-litika da budur.

Bu noktadan başka Fransayı İn-giltere ve Amerika'ya karşı muha-rir vaziyete girmekten men eden sebepler vardır.

Fransızlar tarihi düşmanı olan Almanya ile bile harp etmedikten sonra eski müttefik İngiltere ve Amerika ile harp etmesine imkân var mıdır?

Lâvali Münih anlaşmasından döndüğü zaman bir sulh meleş-i-gibi alışlıyan insanların psikolojisi Fransa harbini kısa bir zamanda panig'e tahvil etmişti.

Bugün bu insanların yeniden harbedeceklerine inanmak müş-küldür. Fakat harp etseler bile herhalde muharipik heyecanını İngiltere ve Amerika karşısında tecrübe edecek değildiler.

Amerika ile Fransa arasında ta-rihi sempatiyi son zamanlarda bil-hassa iktisadî münasebetler, A-merikadan gelen gıda maddeleri daha ziyadeleştirmektedir. Fransa müteakedenberi açtır. Bu açlığın sebeplerinden en mühimi Fransa-nın birbiriyle münasebet tesis e-demez iki bölge haline girmesidir.

Harp, Fransanın iktisadî bütün-lüğünü ortadan kaldırmıştır. Dü-nyanın diğer tarafları ile olan ir-tibatı da harp kadrosu içine gir-miştir. Bugün için Amerikadan ge-lecek gemiler Fransa için çok ha-yati ehemmiyeti halizdir.

Almanya için de Fransanın tara-sızlığı muharipliğinden daha kâr-lıdır. Çünkü Fransanın yeniden silahlandırılması Almanya için bilhassa şark cephesinde nihai ne-ticeyi elde etmeden daima teh-lîkeli olabilir.

Asırlarca Alman kınj ile beslen-müş bir halka müttefik diye silah vermek Almanya bakımından dal-ma tehlikeli görülür. Almanya için Fransayı muharip haline sok-mak abluka hatının içine atmaktır.

Almanya yoktur. Çünkü bu tefsirio-ve Fransız açığı bütün şiddetle kendini gösterecektir. Elina silah-verilmiş, aç ve düşman bir kitle Almanya için kazanç değil bir yük olacaktır.

Bu sebepten Fransanın Almanya için emniyet edilecek bir sükûn sahası olması kâfidir.

Eğer Fransa donanması mihver emrine geçerse azami kâr temin edilmiş olur.

Lâvale rağmen Fransa bu se-beplerden dolayı harbe girmekten çekinerek uysal bir halde rakkas politika devam edecek gibi gö-rünüyor.

SADRI ERTEM

de 500 derini çalıp çalmadığını anla-ıyordu.

Sefi kıyafetli karşısında kendisine hak vermemek elden gelmezdi, ama, Ragıp sözünden dönmüyordu:

— 500, 500 tam 500 derimi çalmış-sın, diye arkasından bağıryordu.

ADLIYE MUHABİRİ

ona talip olurdum. Biliyorsun ki, Şa-hica kocasından yeni ayrıldı... ve dul kalıyor. Fakat ben seni sevdim. Seni begendim. Senin bu temiz ruhlu arkadaşına ancak bir kardeş gözüle bakabilirim. Başka türlü hareket et-mek ne haysalama şıgar, ne de terbi-yeme yakışır...

Merdiven başında öpüşüyor-lar. Ayırdılar.

Ekrem:

— Yarın sabah çayını hep birlikt-e içerez, olmaz mı?

Diye söyleyerek Sedatların bahçe-sine geçti.

— İşte odan... yatağın... başka bir seye ihtiyacın olursa Pervine seelen. O karsıdaki odada yatıyor, oğlum!

— Pekli teyzeliğim... hiçbir seye ih-tiyaçım yok. Zahmetinize teşekkür e-derim. Sizi de uykusuz bıraktım gal-ba!

— Yok canım... biz zaten her gece on bire, on ikile kadar otururuz. Bil-hassa misafiriniz gelince, uykumuz kaçır. Uykuya tahammülü olmayan biri varsa o da Şahikadır. Bakın, saat onda yattı. Geçirdiye gözleri kapandı, uykulamaya başladı.

— Gençlik çağında insanlar uyku-yu severler... bu da onlara haklıdır. Saraylı hanım biraz sonra:

— Allah rahatlık versin.